

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKOBOTO OCBITHЬOTO KOМПОНЕНТУ

«Курсова робота з дисципліни «Бюджетування і контролінг»

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань **05 «Соціальні і поведінкові науки»**

Код та найменування спеціальності **051 «Економіка»**

Освітньо-професійна програма **Економіка підприємства**

Ступінь вищої освіти **бакалавр**

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності **С1 «Економіка»**

26.09.2025 р. , протокол № 2

Реєстраційний номер в навчальному відділі

---

1. Загальна інформація

Кафедра: Економіки національної та міжнародної економіки
Викладач: **Дідух Сергій Мирославович**, професор кафедри економіки промисловості, доктор економічних наук

Профайл
Контакти:
didukhsm@i.ua ,
0633064522

Освітній компонент викладається на 3 курсі у 6 семестрі
Кількість: кредитів - 3,0 годин – 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	0	0	0
заочна	0	0	0
Самостійна робота, годин	Денна – 90		Заочна – 90

Розклад занять

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент (ОК) «Курсова робота з дисципліни «Бюджетування і контролінг» є логічним завершенням вивчення теоретичних і практичних аспектів бюджетного планування та системи управлінського контролю в діяльності підприємств і організацій. Його метою є формування у здобувачів вищої освіти здатності до самостійного аналітичного мислення, критичної оцінки фінансово-господарських процесів, розробки обґрунтованих пропозицій щодо підвищення ефективності управлінських рішень шляхом впровадження сучасних інструментів бюджетування та контролінгу.

Виконання курсової роботи передбачає узагальнення знань, умінь і навичок, здобутих у процесі вивчення дисципліни, застосування аналітичних, облікових і прогностичних методів до реальних або модельованих фінансово-економічних ситуацій, формування компетентностей у сфері стратегічного планування, внутрішнього контролю, аналізу відхилень, оцінки ризиків та адаптації систем контролінгу до змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства.

Освітній компонент «Курсова робота з дисципліни «Бюджетування і контролінг» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення таких дисциплін, як «Економіка підприємства», «Мікроекономіка», «Фінанси, гроші та кредит», «Бухгалтерський облік», «Методика економічного аналізу діяльності підприємства» та безпосередньо «Бюджетування і контролінг».

3. Мета освітнього компоненту

Метою освітнього компоненту є отримання навичок студентами з практичної реалізації знань та вмінь щодо бюджетного планування та технології бюджетування, побудови системи бюджетів на підприємствах з метою удосконалення управління грошовими потоками, вибору оптимального варіанту розвитку підприємства чи його окремих структурних підрозділів.

Основними завданнями вивчення компоненту є надання студентам навчального матеріалу стосовно: сутності бюджетування на підприємстві та етапів його реалізації; визначення місця бюджетування в системі управління підприємством; оволодіння методами фінансового планування; розкриття нормативних засад та методів бюджетного планування; вивчення підходів до організації, мотивації, контролю та регулювання процесу бюджетування на підприємстві.

У результаті вивчення освітнього компоненту здобувачі повинні

знати:

- економічний зміст, цілі, завдання та принципи бюджетування;

- методи та особливості організації бюджетного процесу на підприємстві;
- систему бюджетного управління на підприємстві; методiku бюджетування на підприємстві;
- принципи організації бюджетного процесу на підприємстві; особливості розробки бюджетів на підприємстві;
- особливості та порядок складання операційних, фінансових та інвестиційних бюджетів підприємства;
- сутність та методичний інструментарій контролінгу.

вміти :

- використовувати методи фінансового планування та бюджетування;
- організувати бюджетний процес на підприємстві;
- складати різні види бюджетів на підприємстві;
- володіти основами бюджетного планування на підприємстві;
- використовувати методи контролінгу.

Самостійна робота здобувачів включає знайомство з літературою, підготовку до практичних і контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Бюджетування і контролінг» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті](#) вищої освіти зі спеціальності № 051 «Економіка» та освітньо-професійній програмі «Економіка підприємства» підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності:

- ЗК1.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК2.** Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК3.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК5.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК6.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК9.** Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.
- ЗК10.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК11.** Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК12.** Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК13.** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК16*.** Здатність науково обґрунтованого передбачення розвитку явищ, об'єктів та процесів.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК2.** Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.
- СК4.** Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних

моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

- СК8.** Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.
- СК11.** Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.
- СК12.** Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.
- СК13.** Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.
- СК14.** Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
- СК 16*.** Здатність розробляти програми та плани поточного та стратегічного розвитку суб'єктів господарювання

Програмні результати навчання:

- ПРН18.** Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
- ПРН23.** Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.
- ПРН26.** Вміти визначати поточні та стратегічні завдання функціонування та розвитку суб'єктів господарювання

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва та зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Вибір і затвердження теми курсової роботи. Студент самостійно обирає тему з переліку, пов'язаного з проблемами бюджетування, контролінгу, управління витратами чи фінансового планування на підприємстві.	9	9
2	Формулювання завдання до курсової роботи, складання календарного плану. Визначення мети, завдань, об'єкта, предмета дослідження з фокусом на бюджетні або контролінгові аспекти діяльності підприємства.	9	9
3	Складання попереднього плану, добір літературних джерел, звітних даних підприємств, статистичних матеріалів.	9	9
4	Опрацювання наукових, нормативних і методичних джерел з бюджетування, контролінгу, планування, обліку витрат.	9	9
5	Написання вступу та першого розділу (теоретичні основи бюджетування, контролінгу, роль у системі управління підприємством). Подання матеріалів на перевірку керівнику.	15	15
6	Написання другого розділу з елементами аналізу та практичного застосування бюджетного або контролінгового інструментарію. Подання науковому керівнику.	12	12
7	Формулювання висновків та пропозицій, оформлення списку використаних джерел, подання повної версії роботи на перевірку.	9	9
8	Консультації з науковим керівником, усунення зауважень, підготовка остаточного варіанту курсової роботи.	9	9
9	Подання роботи на кафедру, врахування зауважень рецензента, підготовка доповіді та презентації до захисту.	9	9
Разом з дисципліни		90	90

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формі підсумкового контролю. Підсумковий контроль – *диференційований залік*.

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	денна	заочна
Виконання індивідуального плану написання курсової роботи	70	70
Захист курсової роботи*	30	30
Всього	100	100

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

60-70 балів	Здобувач у повному обсязі, самостійно опрацював всі розділи курсової роботи: досконало володіє знаннями щодо нормативно-правових документів, що регулюють діяльність підприємства, який описував у курсовій роботі; показав глибокі теоретичні знання дисципліни, з якої виконана курсова робота; оволодів первинними навичками науково-дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, творчо осмислювати, формулювати висновки; дає пропозиції і рекомендації з предмету дослідження; виконав роботу грамотно, не допускаючи орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок; оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін.	відмінно
35-59 балів	Здобувач показав досить високі теоретичні знання дисципліни, з якої виконана курсова робота; оволодів первинними навичками досліджень: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, однак не може в достатній мірі проаналізувати літературу і джерела з досліджуваної теми; дав пропозиції і рекомендації з предмету дослідження, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування; виконав роботу грамотно, але допускаючи при цьому поодинокі орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки; оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін.	добре
20-34 бали	Здобувач показав достатні теоретичні знання дисципліни, з якої виконується дана робота: в основному оволодів первинними навичками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, однак допускає в роботі порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу, мають місце окремі фактичні помилки і неточності; не може сформулювати пропозиції і рекомендації з теми дослідження, або обґрунтувати їх; допускає помилки в оформленні роботи та	задовільно

Критерії оцінювання захисту курсової роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання	Оцінка
До 30 балів	Здобувач під час захисту курсової роботи виявляє всебічні, систематизовані, глибокі знання з освітнього компоненту, теми та предмету дослідження; демонструє грамотне та логічне викладення інформації; допускає не більше 1-2 незначних помилок (через неуважність, обмовки), які сам виправляє.	відмінно
До 20 балів	Здобувач під час захисту курсової роботи виявляє повні знання щодо освітнього компоненту, теми та предмету дослідження; при відповіді на питання комісії викладає матеріал у певній логічній послідовності, допускає не більше 2–3 незначних помилок, деяку неповноту відповіді або невірність літературної мови.	добре
До 10 балів	Здобувач під час захисту курсової роботи виявляє недосить повні знання щодо освітнього компоненту, теми та предмету дослідження; не здатність відповісти на питання комісії на рівні репродуктивного відтворення; наявність не більше 1-2 суттєвих помилок (на прикладі невміння використовувати знання в конкретній практичній ситуації); неповна відповідь, незрозуміла її побудова.	задовільно
0 балів	Здобувач під час захисту курсової роботи виявляє відсутність знань або нерозуміння більшої або найбільш суттєвої частини матеріалу зазначеного у завданнях курсової роботи; суттєві помилки, які не виправляє; присутня незрозуміла побудова відповіді на поставлені питання.	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі підготовки курсової роботи, а також самостійної роботи за ОК «КР з Бюджетування і контролінгу»: робота з навчально-методичними матеріалами, робота зі статистично-аналітичними звітами, складання планової та звітної документації, науково-дослідна робота студентів (методи пізнання, аналогій, оцінка, ілюстрація тощо), складання підготовки та написання курсової роботи, реферування, конспектування).

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Дідух С. М. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни "Бюджетування і контролінг" [Електронний ресурс] : для студентів освіт. ступеня "бакалавр", галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спец.: 051 "Економіка", освітньо-проф. програми: "Економіка підприємства", ден. та заоч. форм навчання / С. М. Дідух ; відп. за вип. О. І. Павлов ; Каф. економіки промисловості. Одеса : ОНТУ, 2023. 37 с.

2. Дідух С. М. Конспект лекцій з дисципліни "Бюджетування і контролінг" [Електронний ресурс] : для студентів спец. 051 "Економіка" ступінь вищ. освіти бакалавр, ден. та заоч. форм навчання / С. М. Дідух ; Каф. економіки промисловості. Одеса : ОНТУ, 2023. 57 с.

3. Дідух, С. М. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни "Бюджетування і контролінг" [Електронний ресурс] : для студентів спец. 051 "Економіка" ступінь вищ. освіти "бакалавр", ден. і заоч. форм навчання / С. М. Дідух ; відп. за вип. О. І. Павлов ; Каф. економіки промисловості. Одеса : ОНТУ, 2023. 21 с.

4. Економіка підприємства [Електронний ресурс] : підручник / І. Г. Волинець, Л. С. Громко, В. Л. Загоруйко та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 768 с.

5. Євчук, Л. А. Основи бізнесу та бізнес-планування [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Л. А. Євчук ; Чорномор. нац. ун-т ім. Петра Могили. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2023. 264 с.
6. Прикладна економіка [Електронний ресурс] : підручник / Б. О. Язлюк, А. І. Гулей, О. О. Красноручський та ін. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 374 с.
7. Управлінський облік [Електронний ресурс] : навч. посіб. / З. -М. В. Задорожний, В. В. Муравський, В. З. Семанюк, І. Я. Омецінська ; Західноукраїн. нац. ун-т. Тернопіль : Унів. думка, 2023. 296 с.

Додаткові

8. Бюджетний кодекс України: Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
9. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
10. Про державний фінансовий контроль в Україні: Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-14#Text>
11. Панкова І. В. Контролінг як інструмент стратегічного управління підприємством / І. В. Панкова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2022. – № 78. – С. 149–155. – Режим доступу: <https://vestnik-econom.univd.edu.ua>
12. Леснікова О. В. Бюджетування як складова системи контролінгу на підприємстві / О. В. Леснікова // Економіка та держава. 2023. № 1. С. 94–99.
13. Вахович І. М. Фінансове планування і бюджетування в системі управління підприємством // Економічний простір. 2023. № 184. С. 77–86.
14. Chartered Institute of Management Accountants. Budgeting and Forecasting Guide [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.cimaglobal.com>

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний веб-портал «Законодавство України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал НКЦПФР <https://www.nssmc.gov.ua>
4. Офіційний веб-портал Державної служби статистики України <https://www.ukrstat.gov.ua>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015](#) та [роботодавців](#).

Викладач

ПІДПИСАНО

Сергій ДІДУХ

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри національної та міжнародної економіки

Протокол від «_29_»_08_2025 р. №_1_

Завідувачка кафедри

ПІДПИСАНО

Тетяна КУЛАКОВСЬКА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП *«Економіка підприємства»*

*д.е.н., професор кафедри
«Економіка промисловості»*

ПІДПИСАНО

Тетяна КУЛАКОВСЬКА